

|                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Organ</b>     | Regionstyrelsen                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Plats</b>     | Sammanträdesrum Mälaren, Regionhuset, Västerås                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Tidpunkt</b>  | Tisdagen den 6 september 2022                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Ledamöter</b> | Denise Norström (S), Ordförande<br>Kenneth Östberg (S)<br>Lena Johansson (S)<br>Tommy Levinsson (S)<br>Ulrika Spårebo (S)<br>Karolina Myllergård (S), ersätter Shpetim Pirraku (S)<br>Lina Eriksson (L), 1:e vice ordförande<br>Barbro Larsson (C)<br>Tomas Högström (M), 2:e vice ordförande<br>Håkan Freijd (M), ersätter Mikael Andersson Elfgrén (M), deltar på distans<br>Jenny Landernäs (M)<br>Malin Gabrielsson (KD)<br>Hans Jansson (V)<br>Ingvar Jonsson (SD)<br>Louise Eriksson (SD), ersätter Sven Fallgren (SD), deltar på distans                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>Ersättare</b> | Fehmi Paulus (S)<br>Agne Furingsten (L)<br>Magnus Ekblad (C)<br>Maria Dellham (M)                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Övriga</b>    | Anders Åhlund, regiondirektör<br>Lars Almroth, hälso- och sjukvårdsdirektör<br>Katarina Simert, tf ekonomidirektör<br>Birgitta Carlsson, hr-direktör<br>Maria Linder, regional utvecklingsdirektör<br>Eva Lindahl, kommunikationsdirektör, deltar på distans<br>Agnetha Jonsson, förvaltningsdirektör Fastighet och service<br>Annette Daneryd, utvecklingschef Förvaltningsledning HoS<br>Jonas Ekström, områdeschef Nära vård, deltar på distans<br>Jonas Cederberg, områdeschef Medicinsk diagnostik, deltar på distans<br>Lars Öhman, förvaltningsdirektör Digitaliseringsstöd, deltar på distans<br>Christina Ersson, mötessekreterare<br>Daniel Heimer, smittskyddsöverläkare § 187, deltar på distans<br>Mikael Sars, överläkare § 187, deltar på distans<br>Martin Andersson, bitr områdeschef Akutsjukvård § 187, deltar på distans<br>Ann-Sofie Lillberg, inköpschef § 187, deltar på distans |

## § 183 Fastställande av föredragningslista

### Regionstyrelsens beslut

1. Den preliminära föredragningslistan fastställs med tillägg av nämndinitiativ från Jenny Landernäs och Tomas Högström, båda (M), samt nämndinitiativ från Malin Gabrielsson (KD). Nämndinitiativen redovisas i §§ 206 och 207 i protokollet.

## § 184 Föregående protokoll

Anmäls att protokollet från sammanträdet 2022-06-15 justerats i föreskriven ordning.

## § 185 Justering

### Regionstyrelsens beslut

1. Hans Jansson utses att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.

## § 186 Nästa sammanträde

### Regionstyrelsens beslut

1. Regionstyrelsens nästa ordinarie sammanträde ska äga rum tisdagen den 4 oktober 2022.

## § 187 Muntlig information

- Daniel Heimer informerar om smittläget avseende covid-19. Ett fåtal personer vårdas på sjukhus, och smittspridningen verkar ha avtagit något. Folkhälso-myndigheten förutser en ökning i slutet av september men sedan avtagande smittspridning igen. Smittläget har påverkat personalsituationen inom vård och omsorg, och åtgärder som munskydd och provtagning har vidtagits. Han tar också upp andra smittsamma sjukdomar som pneumokocker och apkoppor och åtgärder kring dem.  
Styrelsen diskuterar bland annat hur snabbt man får svar på covid-prov, smitt-spårning, hur länge man ska vara hemma efter positivt provsvar samt förekomst av gulsot i regionen.
- Mikael Sars informerar om läget avseende vaccination mot covid-19. Vaccination med dos 5 har nu inletts. Han tar också upp vaccination mot säsongsinflensa och hur den ska genomföras.  
Styrelsen diskuterar bland annat tillgänglighet till platser för vaccination, ålder för brytpunkt gällande rekommendationer om vaccination och effektivitet hos olika vaccin.
- Jonas Ekström informerar om sommarsituationen inom hälso- och sjukvården. Tillgänglighet till primärvården har varit bättre än föregående år och belägningsgraden har varit acceptabel, till stor del beroende på väl fungerande utflöde till kommunerna. Han fokuserar på akutvården där belägningsgraden har varit lägre än förra året och medelvårdtiden något kortare än tidigare år. Han tar också bland annat upp överbeläggningar och utlokaliserade patienter (som vårdas på en annan avdelning), återinläggningar med mera.

Styrelsen diskuterar bland annat tidpunkt för mätning av beläggning, effekten av sommarstängning av vårdplatser i Fagersta och Köping samt bemanningsläge och övertidsarbete under sommaren.

Jonas Cederberg informerar om sommarsituationen avseende medicinsk diagnostik och teknik, där verksamheten i stort har fungerat enligt plan.

Jonas Ekström tar upp primärvården där verksamheten har löpt på även om belastningen varit något hög. Han tar särskilt upp förlossningen. Det har förekommit att patienter har hänvisats till andra vårdgivare, men regionen har också tagit emot patienter från andra regioner.

Markus Körberg informerar om personalsituationen under sommaren och tar upp sjukfrånvaro, utvecklingen av antal anställda i olika kategorier, hur många sommaravtal som beviljats under året jämfört med 2021 samt utförd arbetstid juni – augusti jämfört med 2021.

Styrelsen diskuterar bland annat risken för ökad sjukfrånvaro under hösten på grund av en tuff period under sommaren, möjligheten att behålla personal samt användningen av exempelvis Samlad service för att avlasta vårdpersonalen.

- Jonas Ekström informerar om etableringen av en lågröskelmottagning inom regionen. Han går kort igenom bakgrund och tar sedan bland annat upp verksamhetens syfte och utbud, hur etablering och genomförande ska gå till, bemanning, budget och finansiering.  
Styrelsen diskuterar bland annat hur etableringen kommer att påverka möjligheten att starta en tillnyktringsenhet, möjlighet att inkludera kompetens rörande vård vid våld i nära relationer, uppföljning av verksamheten, samverkan med civilsamhället, tillgänglighet för målgruppen samt risken för ökade kostnader för verksamheten över tid.
- Martin Andersson informerar om statsbidrag för fler vårdplatser och hur de planeras användas. Regionen har fått 11,3 miljoner kronor som kommer att gå till bland annat ny vårdbyggnad i Sala, Kirurgkliniken, Medicinklinikens akutvårdsavdelning och start av verksamhet för planerade operationer i Sala.  
Styrelsen diskuterar bland annat nettoförändring av antal vårdplatser, bemanning av vårdplatserna och möjligheten att använda statsbidragen inom olika verksamheter.
- Katarina Simert informerar om den ekonomiska utvecklingen till och med juli, totalt för regionen samt per förvaltning. Hon tar också upp utvecklingen av kostnadsutveckling i stort, erhållna bidrag och personalkostnader samt kraftigt ökade pensionskostnader under 2023 och 2024 på grund av inflationen.  
Styrelsen diskuterar bland annat hur förändringar i pensionskostnader kan påverka ekonomin för verksamheterna, samband mellan inflation och kostnadsutveckling; prisökningar på varor, energi och byggmaterial till följd av inflationen; minskande intäkter till följd av att extra statsbidrag med anledning av covid-19 inte utgår i lika stor utsträckning i år, hur det nya pensionsavtalet kan komma att påverka ekonomin samt hur den ekonomiska utvecklingen kan komma att påverka byggandet av det nya akutsjukhuset i Västerås.
- Ann-Sofie Lillberg informerar om prisökningar utöver avtal. Globala leveransstörningar och annat ger ökade kostnader för leverantörer vilket leder till prisjusteringsförfrågningar. Prisjusteringar hanteras inom avtal vilket kontrolleras av inköpare. Nu kommer även prisjusteringsförfrågningar utanför avtal, och Ann-Sofie Lillberg berättar hur de hanteras. Arbets- respektive beslutsrutin

tas fram för detta. Hon ger exempel på principer för arbetet med förfrågningarna samt samverkan kring detta och tar upp identifierade risker framöver som risk för kraftiga prisökningar i kommande upphandlingar och risk för svårigheter att få leverantörer att lämna anbud.

## § 188 Samverkan med fackliga organisationer

Ärendena i föredragningslistan har behandlats enligt samverkansavtal.

# Ärenden till Regionstyrelsen

## § 189 Lågtröskelmottagning

HSF220348

### **Sammanfattning**

Regionstyrelsen beslutade 2017-03-29 (§75) att ge regiondirektören i uppdrag att utreda etablering av en lågtröskelmottagning i Västerås för personer som injicerar narkotika. Ärendet beskriver uppstarten av en lågtröskelmottagning med sprutbyte inom hälso- och sjukvården i Region Västmanland från hösten 2022. Behov finns att tillföra ytterligare medel för drift av verksamheten från och med 2023. Verksamhetsbeskrivning med utblick mot 2024 och budget bifogas ärendet.

### **Beskrivning av ärendet**

Områdeschefen för Nära vård beslutade hösten 2022 att Vuxenpsykiatri Västmanland skulle få uppdraget att etablera en lågtröskelmottagning.

Uppdraget för lågtröskelmottagningen är att erbjuda en lättillgänglig mottagning med grundläggande hälso- och sjukvård för hemlösa och personer i utanförskap samt sprutbytesverksamhet för personer som injicerar narkotika. Verksamheter vänder sig till vuxna från 18 år i Region Västmanland. Verksamheten ska kännetecknas av tillgänglighet, icke-dömande samt stödjande och motiverande förhållningssätt. Mottagningen vänder sig till personer från hela länet. Med grundläggande hälso- och sjukvård för vuxna avses att i anslutning till besök, utifrån medicinskt behov tillhandahålla enklare sjukvårdsmaterial, laboratorietjänster samt vissa läkemedel. Sprutbytesprogrammets primära syfte är att förhindra smittspridning av blodsmitta som hiv, hepatit B och hepatit C. Genom återkommande testning tidigt upptäcka dessa infektioner och kunna erbjuda läkemedelsbehandling samt byte av injektionsverktyg.

Vuxenpsykiatrien ansvarar för att tillsammans med Närvården Västmanland, Infektionskliniken, Kvinnokliniken och övriga berörda verksamheter inom Region Västmanland från hösten 2022 starta upp och etablera lågtröskelmottagningen. Lågtröskelmottagningen etableras tillfälligt i Vuxenpsykiatriens lokaler som är/varit tilltänkta för tillnyktringsverksamhet till dess att mer stadigvarande lokaler kan inhyras för ändamålet.

En verksamhetsbeskrivning för Lågtröskelmottagning med sprutbytesverksamhet som beskriver uppdrag, syfte, ansvarsförhållanden mm har tagits fram med utgångspunkt från utredningen 2017 samt Uppsalas lågtröskelmottagning. Arbetet har

främst skett i samverkan med ledningen för Nära vård Västmanland. Att bedriva verksamheten kräver en nära samverkan mellan flera kliniker och specialistinrättningar inom hälso- och sjukvården och behöver därför vidare utformas och förankras mellan de samverkande parterna. En uppstartprocess där parterna involveras ska inledas så snart beslut fattats om att starta och etablera verksamheten.

Samverkan behöver även etableras med andra aktörer kring målgruppen som länets kommuner, brukarföreningar och andra viktiga aktörer i civilsamhället. Dialog och information med andra myndigheter kommer behövas.

### ***Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering***

Det är främst tre frågor som under våren 2022 varit i fokus för att under året kunna starta en lågtröskelmottagning. En rör var verksamheten ska finnas, den andra rör budget för verksamheten och en tredje, hur drift, ansvar och samverkan ska se ut. Frågan om var verksamheten ska etableras är inte lätt att lösa. Det handlar dels om att finna en lokal där verksamheten erbjuda god tillgänglighet för målgruppen, utan alltför mycket negativa reaktioner från allmänheten och där störningar gentemot omgivningen kan hållas på en låg nivå. Ett externt lokalalternativ har funnits men visade sig bli för dyrt. Därför föreslås att lågtröskelmottagningen startar upp där tillnyktringsenheten är tänkt/har varit tänkt att starta. Detta i avvaktan på att mer stadigvarande lokaler kan hittas. Dessa bör finnas där det redan finns hälso- och sjukvårdande verksamhet eller liknande verksamhet.

Vad gäller budget för verksamheten (se bilaga) har Vuxenpsykiatri utgått från utredningen, men också tittat på Uppsalas lågtröskelmottagning. Förutsättningarna skiljer sig något åt och verksamheten i Uppsala har varit i gång i flera år. Om lågtröskelverksamheten på sikt ska bli än mer tillgänglig geografiskt för målgruppen i länet, t ex genom mobilitet, från 2024 och framåt behöver budget för detta tas fram.

Den beräknade kostnaden för etablering och drift av Lågtröskelmottagningen under 2022 är 1 634 tkr. Majoriteten av personalresurserna beräknas vara i gång i oktober för att kunna förbereda och planera uppstarten i november.

För 2023 beräknas kostnaden bli 4 031 tkr. Av beloppet avgår 564 tkr för vilket sjukvårdsmottagningen för hemlösa Västerås finansierats 2022 samt redan beslutad finansiering avseende lågtröskelmottagning 2 000 tkr. För att kunna starta upp lågtröskelverksamhet med sprutbyte enligt beskrivning är behovet 1,5 miljoner kronor ytterligare för 2023.”

### ***Hållbarhet***

#### ***Miljöperspektiv***

Det finns risk att sprutor, kanyler och övriga injektionstillbehör inte återlämnas eller hanteras som riskavfall av brukarna. I övrigt bedöms inte verksamheten medföra några särskilda miljökonsekvenser.

#### ***Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa***

Barn och unga är inte aktuella för insatser på Lågtröskelverksamheten med sprutbyte. Beslutet kan bidra till att målgruppen får en bättre hälsa vilket på sikt kan vara positivt för de som lever med eller har kontakt med egna barn.

### ***Invånarperspektiv***

Sedan flera år tillbaka rekommenderas dock att landets hälso- och sjukvårdsregioner startar lågtröskelmottagningar med sprutbyte. Sådana verksamheter finns snart etablerade i samtliga regioner. Det finns fortsatt risk för negativa reaktioner och synpunkter på att sprutbytesverksamhet etableras i närheten där regionens invånare lever och bor eller bedriver annan verksamhet. Hänsyn behöver tas till detta och det är troligt att det kommer behövas information och dialog med regionens invånare i samband med arbetet att hitta stadigvarande lokaler till verksamheten.

### ***Uppföljning***

Årlig rapportering i enlighet med Region Västmanlands rutiner samt uppföljning i kvalitetsregister (Infcare) för sprutbytesverksamhet.

### ***I ärendet yrkar***

Tomas Högström (M) och Ingvar Jonsson (SD) yrkar avslag på beredningens förslag.

Malin Gabrielsson (KD) yrkar på tillägg av följande: "Verksamheten ska ha särskild kompetens om våld i nära relationer och sexuellt våld."

Lina Eriksson (L), Hans Jansson (V), Kenneth Östberg (S) och Barbro Larsson (C) yrkar bifall till beredningens förslag med tillägg enligt Malin Gabrielssons yrkande.

### ***Beslutsgång***

Ordföranden ställer först beredningens förslag mot avslag och finner att styrelsen bifaller beredningens förslag.

Därefter ställer hon Malin Gabrielssons tilläggsyrkande mot avslag och finner att styrelsen bifaller tilläggsyrkandet.

Styrelsen har därmed beslutat enligt beredningens förslag med tillägg enligt Malin Gabrielssons yrkande.

### ***Regionstyrelsens beslut***

1. Regionstyrelsen beslutar att lågtröskelmottagning med sprutbyte etableras inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen i enlighet med förvaltningens förslag.
2. Verksamheten ska ha särskild kompetens om våld i nära relationer och sexuellt våld.
3. Regionstyrelsen beslutar att maximalt 1,5 miljoner kronor tillförs Hälso-och sjukvårdsförvaltningen 2023 utöver de 2 miljoner kronor som tidigare anslagits för lågtröskelmottagningen. Posten arbetas in i reviderad budget för 2023.

### ***Reservation***

Tomas Högström, Jenny Landernäs och Håkan Freij, alla (M), samt Ingvar Jonsson och Louise Eriksson, båda (SD), reserverar sig till förmån för avslagsyrkandet.

## § 190 Projektmedel anslag 1:1 Mittnod AI Sweden

RUF220202

### ***Sammanfattning***

Mälardalens universitet ansöker om projektmedel ur anslag 1:1 om 1,5 miljoner kronor totalt för åren 2022-2024. Projektmedel ska användas till att expandera en Artificiell intelligens-nod till Västmanlands och Sörmlands län. Syftet är att öka användningen av Artificiell intelligens (AI) inom offentliga verksamheter och inom små och medelstora industriföretag.

### ***Beskrivning av ärendet***

Kraven på digitalisering hos både organisationers produkter och processer ökar. De som inte följer teknikutvecklingen riskerar att så småningom bli omoderna och tappa konkurrenskraft. Många organisationer är medvetna om kravet på omställning, men saknar kunskap, strategier eller förutsättningar.

AI Sweden är det nationella centret för tillämpad AI, finansierat av den svenska regeringen samt offentliga och privata partners. AI Swedens uppdrag är att öka användningen av AI till nytta för samhället och den svenska konkurrenskraften.

För att nå ut i hela Sverige har AI Sweden byggt upp noder geografiskt över Sverige.

I Mellansverige finns det sedan några år en nod i Örebro län som drivs av Örebro universitet. För att nå ut till Västmanland och Sörmland planeras nu Örebro-noden att utökas till Västmanland och Sörmland med Mälardalens universitet som samverkande och operativ part. Syftet med en regional nod är att öka kunskapen om och användningen av AI inom offentliga verksamheter och inom små och medelstora industriföretag.

Några förväntade resultat av projektet:

- Implementerat AI Swedens arbete regionalt, vilket ökat kunskapen om AI och fler inom industri och offentlig verksamhet i regionen har infört AI-teknologer.
- Attraherat talanger inom AI till regionen.
- Företagsfrämjande aktörer har ökat kunskap om AI och vilket stöd som finns till olika målgrupper.
- Skapat långsiktiga samverkansstrukturer för AI, särskilt mellan Mälardalens universitets organisationer med koppling till länens styrkeområden och med AI Sweden nationellt och i AI-arbetet i Örebro län.

Projektets totala omslutning är på cirka 7 miljoner kronor. Det finansieras också av Region Sörmland med 1,5 miljoner kronor, Vinnova med 3 miljoner kronor samt Mälardalens universitet med cirka 1 miljoner kronor.

### ***Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering***

Detta ärende innebär projektmedel om 1,5 miljoner kronor till Mälardalens universitet för åren 2022, 2023 och 2024. Medel av den här typen lämnas ur anslag 1:1 och ryms inom budget. Utbetalning till projektet sker efter rekvisitionsförfarande där redovisade, godkända kostnader i projektet ersätts i efterhand.

### **Hållbarhet**

#### **Miljöperspektiv**

Projektets insatser ska inkludera miljöperspektivet och bidra till en hållbar utveckling i företagen och samhället, bland annat genom att se över AI-lösningar som i sig är resurseffektiva och energieffektiva och lösningar som bidrar till en bättre miljö.

#### **Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa**

Vissa projektinsatser ska, i samarbete med främst gymnasieskolor, inspirera ungdomar till möjliga yrkesval och vidare studier inom teknik och AI. Projektet behöver här inkludera en mångfald av elever för att påvisa möjligheter och påverka traditionella yrkesval.

#### **Invånarperspektiv**

AI lyfts ibland i form av risk för minskad sysselsättning och mindre mänsklig interaktion. Andra synsätt lyfter i stället fram att AI medför att anställda kan arbeta med mer värdeskapande uppgifter. Oavsett synsätt så är AI en starkt teknologisk utveckling i samhället. Projektet ska bidra till att fler offentliga verksamheter och företag kan utveckla sin digitalisering med hjälp av AI. På sikt påverkas det offentligas stöd till invånare och även konkurrenskraften i företag med invånarnas möjlighet till arbete som följd.

AI-lösningar har också att ta hänsyn till människors integritet och icke-diskriminering av invånare (vid till exempel programmering, röststyrning). När projektet arbetar med att öka kunskapen och tillämpningen av AI ska dessa sociala aspekter innefattas, bland annat ska datasäkerhet, integritet och AI-lösningar som inte diskriminerar hanteras.

#### **Uppföljning**

Projektet följs upp vid givna redovisningstillfällen i form av ekonomiska underlag, lägesrapporter samt avstämningsmöten. Vid projektslut görs slutrapport.

#### **Regionstyrelsens beslut**

1. Regionstyrelsen beviljar totalt 1 500 000 kronor i projektmedel från anslag 1:1 till Mälardalens universitet för projektet Mittnoden AI Sweden för åren 2022, 2023 och 2024.

## **§ 191 Disponering av upparbetat eget kapital, Närvården Västmanland**

PV220020

### **Bakgrund**

Resultatreglering tillämpas för Närvården Västmanland där 100 % av över- eller underskott stannar i verksamheten. Vid uppstart av den nya organisationen beslutade Regionstyrelsen om att Närvården får ett eget kapital som uppgår till 17 mkr.

I samband med förändringarna i tjänstemannaorganisationen i årsskiftet 2019/2020 presenterades möjliga återinvesteringar i medarbetare och verksamhet som en fördel till att bedriva verksamheten i intraprenadform; detta om det egna kapitalet byggs upp med positiva resultat. Utifrån det överskott som genererades år 2020 och

2021 uppgår Närvårdens eget kapital till 81,6 mkr. Inget avrop eller återinvestering har gjorts under dessa dryga två år sedan den nya driftformen implementerades.

Sjukvården har under dessa dryga två år i pandemins tecken upplevt påfrestningar och detta märks inte minst inom Närvårdens verksamhet, första linjens sjukvård. Verksamheten har tagit på sig nya uppdrag och ställt om, ställt upp och tagit hand om oroliga patienter. Under pandemin har utbildningar och trivselaktiviteter blivit bortprioriterade.

Närvården Västmanland bedriver en konkurrensutsatt verksamhet. Konkurrensen avser inte endast patientunderlaget utan också kompetensen, dvs. medarbetarna. Närvården ser svårigheter med kompetensförsörjningen och pandemin har gjort situationen än mer ansträngd. Närvården behöver bättre förutsättningar för att vara mer konkurrenskraftiga och agera som en attraktiv arbetsgivare. De senaste två åren har setts en ökad personalomsättning. Syftet är också att bidra till kompetensutveckling som i slutändan kommer patienterna till nytta. Likaså kan teamkänsla och samarbete förstärkas.

Närvården har även svårigheter att anställa ST-läkare. Detta är en del i beroendet av inhyrda läkare där cirka 15 % av totala personalkostnader består av kostnader för inhyrd personal.

Närvården vill satsa dels på medarbetarnas välmående, trivsel och återhämtning, dels på att erbjuda en mer jämlik vård inom länet och en ökad patientsäkerhet. Man vill vända beroendet av inhyrda läkare och detta uppnås bäst genom egen tillväxt. Att marknadsföra eller för läkarkåren introducera närvårdens enheter som ligger långt ifrån Västerås är ännu ett syfte med satsningen. Närvården vill påvisa dessa enheters specifika arbetssätt, patientunderlag och patientbehov.

Därför vill Närvården under 2023 använda medel från det egna kapitalet i syfte att förstärka kompetensutvecklingen och trivseln och satsa på att vända beroendet av inhyrda läkare. Fördelningen är sedan tänkt att ske baserat på enheternas storlek och behov och användas enligt följande:

- 3,5 miljoner kronor avsätts till kompetensutveckling och/eller trivselsatsningar för respektive enhet. Verksamhetschefen kommer att äga mandatet för att planera aktiviteter utifrån enhetens behov. Det kan handla om kompetensutveckling på medarbetarnivå eller gruppnivå, aktiviteter kopplade till att förstärka teamkänslan och/eller den psykosociala arbetsmiljön. Aktiviteterna kan gärna ske i samklang med redan pågående förändringsarbeten.
- Att ge visstidsanställningar till 8 underläkare i väntan på ST-tjänster för Närvården att fördela ut på enheterna. Underläkarna är tänkta att erbjudas handledning som de eventuellt kan tillgodoräkna sig i sin kommande ST-utbildning. De positiva effekterna som väntas av satsningen på lång sikt är minskat beroende av inhyrda läkare, en mer jämlik vård i länet med en högre kvalitet och en mer rättvis fördelning av ST-läkartjänsterna i Västmanland. Totalt önskar Närvården avropa 7,5 mkr i syfte att anställa underläkare under år 2023.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Regionstyrelsen godkänner att reglerat resultat från tidigare år om 11 miljoner kronor i syfte att förstärka kompetensutvecklingen på vårdcentralerna och den egna tillväxten av läkare får tas i anspråk från anslaget till regionstyrelsens förfogande 2023.

**§ 192 Ianspråktagande av medel för för samordning av diabeteshjälpmedel i Region Västmanland under Hjälpmedelscentrums organisation**

*HMC210029*

Hjälpmedelsnämnden beslutade 2021-11-26 § 73 att Hjälpmedelscentrum får i uppdrag att starta ett 15 månaders införandeprojekt med två projektledare och att införandeprojektet ska finansieras med resultatreglerade medel. Vid hjälpmedelsnämndens sammanträde 2022-06-10 § 20 korrigerades beslutet i punkterna 2 och 4.

En utredning har genomförts angående hantering av avancerade diabeteshjälpmedel. Områdets tekniska utveckling går mycket snabbt och hjälpmedlen innehåller idag komponenter som kräver att förvaltningen av dessa utökas med medicinsk teknik-/hjälpmedelskompetens, it- ekonomisk- och juridisk kompetens. Utredningens förslag har presenterats för berörda verksamhetschefer som stödjer förslaget.

Det 15 månader långa införandeprojektet finansieras med resultatreglerade medel enligt rättade uppgifterna för två projektledares lön inkl. sociala avgifter, dator, telefon och resor med beräknade kostnader för år 2022 0,7 milj kr och för år 2023 1,5 milj kr. Uppdatering av sociala avgifter har skett enligt anvisningar från SKR.

Hjälpmedelsnämnden begär att få ianspråkta resultatreglerade medel för år 2022 och 2023 enligt korrigerade uppgifter för införandeprojektet.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Regionstyrelsen godkänner att reglerat resultat från tidigare år om 0,7 miljoner kronor för införandeprojekt av samordnad hantering av diabeteshjälpmedel får tas i anspråk från anslaget till Regionstyrelsens förfogande 2022.
2. Regionstyrelsen godkänner att reglerat resultat från tidigare år om 1,5 miljoner kronor för införandeprojekt av samordnad hantering av diabeteshjälpmedel får tas i anspråk från anslaget till Regionstyrelsens förfogande 2023.

**§ 193 Budget inför 2023 för gemensamt finansierade verksamheter inom sjukvårdsregion Mellansverige**

*HSF220283*

**Beskrivning av ärendet**

Samverkansnämnden beslutade under sitt möte den 2-3 juni 2022 att rekommendera sjukvårdsregionens regioner att budget 2023 för de gemensamt finansierade verksamheterna Regionalt cancercentrum inklusive Regionalt biobankscentrum, Samverkansnämndens verksamhet, HTA-enhet, Hornhinnebank, Arbets- och miljömedicin Uppsala och Centrum för sällsynta diagnoser, utgörs av budget 2022 uppräknat med 1 % i enlighet med inkomna förslag, och att Arbets- och miljömedicin Örebro finansieras enligt avtal mellan Region Sörmland, Region Värmland, Region Västmanland och Region Örebro län.

Budget för hela Sjukvårdsregion Mellansverige beräknas för år 2023 enligt nedan.

| <b>Budget Sjukvårdsregion Mellansverige 2023 (tkr)</b> |                |                                 |
|--------------------------------------------------------|----------------|---------------------------------|
| Samverkansnämndens verksamhet                          | 10 500         | (1 500 tkr per region)          |
| Regionalt cancercentrum (RCC)                          | 31 435         | (befolkningsbaserad fördelning) |
| HTA-enhet                                              | 676            | (befolkningsbaserad fördelning) |
| Centrum för sällsynta diagnoser                        | 2 096          | (befolkningsbaserad fördelning) |
| Hornhinnebank                                          | 2 935          | (abonnemangskostnad + pris/st)  |
| Arbets- och miljömedicin Uppsala                       | 21 729         |                                 |
| Arbets- och miljömedicin Örebro                        | 31 088         | (enligt avtal)                  |
| Summa                                                  | 10 459         |                                 |
|                                                        |                |                                 |
| <b>Att budgetera inom Region Västmanland 2023</b>      |                |                                 |
|                                                        | Kostnader 2022 | Budget 2023*                    |
| Samverkansnämndens verksamhet                          | 1 485          | 1 500                           |
| Regionalt cancercentrum (RCC)                          | 4 056          | 4 098                           |
| HTA-enhet                                              | 102            | 103                             |
| Centrum för sällsynta diagnoser                        | 270            | 273                             |
| Hornhinnebank                                          | 419            | 423                             |
| Arbets- och miljömedicin Örebro                        | 6 116          | 6 158                           |
| Summa                                                  | 12 448         | 12 555                          |

*\*Varje enskild post är uppräknad med 1 procent från kostnaden 2022 och sedan summerad. För Region Västmanland budgeteras enbart kostnader för Arbets- och miljömedicin i Örebro.*

### **Hållbarhet**

#### *Miljöperspektiv*

Ärendet bedöms inte medföra några miljökonsekvenser.

#### *Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa*

Ärendet bedöms inte medföra någon påverkan på mänskliga rättigheter.

### ***Uppföljning***

Ärendet följs upp i samband med den årliga budgetprocessen.

### **Regionstyrelsens beslut**

1. Regionstyrelsen i Västmanland antar samverkansnämndens rekommendation och beslutar om att budgetera utifrån förslaget och den befolkningsbaserade fördelning som det innebär. Det totala budgeterade beloppet beräknas till 12,5 miljoner kronor baserat på redovisad fördelning. Finansiering sker från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen inom befintliga ram.

## **§ 194 Medelstilldelning 2023 till Norra Västmanlands Samordningsförbund**

RV220388

### ***Beskrivning av ärendet***

Norra Västmanlands Samordningsförbund finansierar samordning av såväl individ- insatser som strukturella insatser, med tyngdpunkt på individinsatser. För att förbundet ska kunna fortsätta finansiera de fyra samverkansplattformarna för individer (Samordningsteam) i samma utsträckning som tidigare fattas totalt drygt 400 tkr vid oförändrad medelstilldelning, varför förbundsstyrelsen föreslår en utökning av tilldelningen till totalt 7 525 000 kr för 2023. För Region Västmanlands del innebär detta att medelstilldelningen ökar från 1 761 500 kr 2022 till 1 881 250 kr 2023 (119 750 kr motsvarande 6,8 %). Mellan 2021 och 2022 var medelstilldelningen oförändrad.

### ***Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering***

Under förutsättning att kommunerna och Försäkringskassan bidrar med lagstiftad del sker finansiering av utökningen inom befintlig ram (Förtroendevalda, Regionkontoret).

### ***Hållbarhet***

#### ***Miljöperspektiv***

Ärendet bedöms inte ha några miljömässiga konsekvenser.

#### ***Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa***

Ärendet bedöms inte ha någon negativ påverkan på barn.

#### ***Invånarperspektiv***

Ärendet bedöms ha positiv inverkan på regionens invånare.

### ***Uppföljning***

Uppföljning sker enligt ordinarie årshjul

### **Regionstyrelsens beslut**

1. Under förutsättning att kommunerna och Försäkringskassan bidrar med lagstiftad del beviljar Regionstyrelsen 1 881 250 kr i medelstilldelning från Region Västmanland till Norra Västmanlands Samordningsförbund för 2023. Finansiering sker inom befintlig ram (Förtroendevalda, Regionkontoret).

**§ 195 Yttrande över revisionsrapport: Grundläggande granskning av styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2021**

*RV220295*

Regionens revisorer har överlämnat revisionsrapporten Grundläggande granskning av styrelsens och nämndernas ansvarsutövande 2021 till regionstyrelsen för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Förslaget godkänns och överlämnas till regionens revisorer som regionstyrelsens yttrande.

**§ 196 Yttrande över revisionsrapport: Granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer**

*RV220298*

Regionens revisorer har överlämnat revisionsrapporten Granskning av löpande intern kontroll i redovisningsrutiner och ekonomiadministrativa processer till regionstyrelsen för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Förslaget godkänns och överlämnas till regionens revisorer som regionstyrelsens yttrande.

**§ 197 Yttrande över revisionsrapport: God ekonomisk hushållning från ett finansiellt perspektiv 2021**

*RV220297*

Regionens revisorer har överlämnat revisionsrapporten God ekonomisk hushållning från ett finansiellt perspektiv 2021 till regionstyrelsen för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Förslaget godkänns och överlämnas till regionens revisorer som regionstyrelsens yttrande.

**§ 198 Yttrande över remiss från Socialdepartementet, Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet**

*HSF220225*

Socialdepartementet har överlämnat remiss av betänkandet Handlingsplan för en långsiktig utveckling av tolktjänsten för döva, hörselskadade och personer med dövblindhet (SOU 2022:11) till Region Västmanland för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Förslaget godkänns och överlämnas till Socialdepartementet som Region Västmanlands yttrande.

**§ 199 Yttrande över remiss från Socialdepartementet, PM Läkemedelsverkets framställan om justering av avgifter för öppenvårdsapotek, partihandel, sjukhusens läkemedelsförsörjning och maskinell dosverksamhet**

*HSF220287*

Socialdepartementet har överlämnat remiss av PM Läkemedelsverkets framställan om justering av avgifter för öppenvårdsapotek, partihandel, sjukhusens läkemedelsförsörjning och maskinell dosverksamhet till Region Västmanland för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Förslaget godkänns och överlämnas till Socialdepartementet som Region Västmanlands yttrande.

**§ 200 Yttrande över remiss från Örebro kommun, Gemensam strategi för Hjälmarens utveckling**

*RUF220123*

Örebro kommun har överlämnat remiss Gemensam strategi för Hjälmarens utveckling till Region Västmanland för yttrande.

Ett förslag till yttrande redovisas.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Förslaget godkänns och överlämnas till Örebro kommun som Region Västmanlands yttrande.

**§ 201 Uppdrag med anledning av motion om god mödrahälsovård oavsett bostadsort**

*RV210757*

Regionfullmäktige beslutade 2022-06-14 § 90 att bifalla ett motionsyrkande om att kravet på att det ska finnas en barnmorskemottagning på varje vårdcentral ska tas bort i samband med nästkommande revidering av primärvårdsprogram samt att barnmorskemottagningarna ska ha förutsättningar att nå mål i nationella riktlinjer om underlag per barnmorska.

**Regionstyrelsens beslut**

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag arbeta in fullmäktiges beslut i arbetet med nästkommande revidering av primärvårdsprogrammet.

**§ 202 Region Västmanlands miljöpris 2022**

*RUF220115*

**Beskrivning av ärendet**

Regionens miljöpris delas ut årligen sedan 2012 till verksamheter eller medarbetare som genomfört miljöförbättrande åtgärder under året. Miljöpriset regleras i en riktlinje där kriterierna för miljöpriset är följande:

- Ett nytänkande där man uppnår såväl miljö- som effektivitetsvinster i verksamheten.
- Bidrag till minskad klimatpåverkan.
- Uppmuntran och inspiration till andra till att agera med större miljöhänsyn.
- En åtgärd som kan förebygga, begränsa eller undanröja miljörisker.

Prisbeloppet är 20 000 kronor och kan fördelas på flera pristagare. Pristagarna kan välja om prissumman ska utbetalas samma år som prisutdelningen eller året därefter. Eventuell justering av beloppet beslutas av regionstyrelsen. Till årets pris har fem nomineringar inkommit. Samtliga åtgärder som nominerats till miljöpriset bedöms medföra positiva miljöeffekter alternativt minska eller förebygga negativ miljöpåverkan.

#### ***Förslag på pristagare och motivering***

För att de visat på vad den enskilde kan göra för klimatet och för den imponerande spridningen av metoder och material förslås härmed Västmanlands läns museum till Region Västmanlands vinnare av Miljöpriset 2022 med en prissumma om 20 000 kronor.

Västmanlands län har arbetat utåtriktat med ett stort antal projekt, utställningar och programverksamhet för att sprida kunskap och inspirera allmänheten att vilja göra något för klimatet och miljön. Museet har fått stor spridning för sitt material om klimatet med praktiska verktyg, både direkt till den intresserade allmänheten och till andra museer och organisationer. Genom flertalet utställningar, workshops, kurser, digitala studiecirkel och via 17 samarbetspartners har museet spridit information utan pekpinna och lärt ut bland annat återbruk och byggnadsvård. Under 2021 nådde programverksamheten drygt 2750 deltagare med 92 olika arrangemang.

#### **Regionstyrelsens beslut**

1. Region Västmanlands miljöpris 2022 tilldelas Västmanlands läns museum enligt redovisad motivering.

### **§ 203 Regionstyrelsens sammanträdesdagar 2023**

Tisdagen den 31 januari  
Tisdagen den 7 mars  
Tisdagen den 28 mars  
Tisdagen den 2 maj  
Tisdagen den 30 maj  
Onsdagen den 14 juni  
Tisdagen den 5 september  
Tisdagen den 3 oktober  
Tisdagen den 24 oktober  
Tisdagen den 21 november  
Tisdagen den 12 december

Om inte annat anges sammanträder regionstyrelsen mellan klockan 09.00 och 17.00.

#### **Regionstyrelsens beslut**

1. Redovisat förslag till sammanträdesdagar 2023 för regionstyrelsen fastställs.

### **§ 204 Anmälan av politisk sekreterare**

Politiskt parti som är representerat i fullmäktige har möjlighet att tillsätta politisk sekreterare. Enligt reglementet ska anmälan om att politisk sekreterare tillsatts göras till regionstyrelsen.

Ulrika Spårebo (S) har tillsatts på 100 procents tjänst för tiden 2022-08-01 -- 2022-10-14.

Richard Fallqvist (L) har tillsatts på 90 procents tjänst för tiden 2022-08-01 -- 2022-10-14.

### **Regionstyrelsens beslut**

1. Informationen noteras.

## **§ 205 Anmälningssärenden**

Bilaga 1

- a) Protokoll från regionstyrelsens arbetsutskott 2022-06-01
- b) Protokoll från strategisk regional beredning 2022-06-17
- c) Protokoll från Årsstämma 2022 Svealandstrafiken AB (RV220249)
- d) Protokoll från Årsstämma 2022 Tåg i Bergslagen AB 2022-05-20 (RV220478)
- e) Protokoll från Årsstämma 2022 AB Transitio (RV220485)
- f) Protokoll från Årsstämma 2022 Almi Företagspartner Mälardalen AB (RV220541)
- g) Protokoll från konstituerande styrelsesammanträde i Svealandstrafiken AB 2022-05-24(RV220249)
- h) Protokoll från styrelsesammanträde i Svealandstrafiken AB 2022-05-24 (RV220522)
- i) Protokoll från extra styrelsesammanträde i Svealandstrafiken AB 2022-06-06
- j) Protokoll från styrelsesammanträde i AB Transitio nr 175 2022-04-19 och nr 176 2022-05-31 (RV220453)
- k) Protokoll från Samverkansnämnden Sjukvårdsregion Mellansverige 2022-06-02--03 (HSF220283)
- l) Skrivelse från Sala kommun om tågtrafiken mellan Sala och Norrköping (RV220557)
- m) Affärsplan Svealandstrafiken AB 2023 - 2025 (RV220522)
- n) Finanspolicy Svealandstrafiken AB (RV220522)
- o) Sammanställning över regionernas krav på remiss i öppen vård, utskick från Sveriges Regioner och Kommuner (RV220455)
- p) Meddelande 10/2022 från styrelsen för Sveriges Regioner och Kommuner – Tilläggsöverenskommelse hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar 2022 (RV220446)
- q) Meddelande 11/2022 från styrelsen för Sveriges Regioner och Kommuner – Förbundsavgift år 2023 till Sveriges Kommuner och Regioner (RV220447)
- r) Meddelande 13/2022 från styrelsen för Sveriges Regioner och Kommuner – Rekommendation till regioner om inriktning för fortsatt utveckling av det nationella systemet för kunskapsstyrning inom hälso- och sjukvårdsområdet 2023-2027 (RV220448)

### **Regionstyrelsens beslut**

1. Anmälningssärendena läggs till handlingarna.

**§ 206 Nämndinitiativ om lika förutsättningar för medarbetare vid alla regionens sjukhus**

RV220598

Bilaga 2 Jenny Landernäs och Tomas Högström, båda (M), lämnar nämndinitiativ om lika förutsättningar för medarbetare vid alla regionens sjukhus enligt bilaga.

**beslutar**

1. Regiondirektören får i uppdrag att bereda frågan och återkomma med förslag till vidare hantering.

**§ 207 Nämndinitiativ om redovisning gällande personalsituationen på kvinnokliniken**

RV220592

Bilaga 3 Malin Gabrielsson (KD) lämnar nämndinitiativ om personalsituationen på kvinnokliniken enligt bilaga.

**beslutar**

1. Regiondirektören får i uppdrag att bereda frågan och återkomma med förslag till vidare hantering.

## Ärenden till Regionfullmäktige

**§ 208 Fastställande av Länstransportplan för regional transportinfrastruktur i Västmanlands län 2022–2033**

RV210381

***Sammanfattning***

Region Västmanland har i egenskap av länsplaneupprättare fått regeringens uppdrag att ta fram ett förslag till länstransportplan för regional transportinfrastruktur i Västmanlands län för perioden 2022–2033. Den 20 april beslutade regionstyrelsen att anta förslaget till länstransportplan för regional transportinfrastruktur i Västmanlands län. Efter regionstyrelsens beslut redovisades förslaget till regeringen. Den 7 juni beslutade regeringen om nationell plan för åren 2022–2033 samt fastställelse av definitiva ekonomiska ramar för länstransportplanerna för regional transportinfrastruktur för samma period. Planramen för Västmanlands län justerades i och med detta marginellt.

Tilldelad ram för planperioden är 990 miljoner kronor. Länstransportplanen utgör tillsammans med den nationella planen för transportinfrastruktur den ekonomiska planeringen för den statliga infrastrukturen i länet.

***Beskrivning av ärendet***

Vart fjärde år revideras planerna för nationell och regional transportinfrastruktur på regeringens uppdrag. Regeringens direktiv inför upprättande utgör planeringsförutsättningar vid upprättandet av förslaget. Länstransportplanen ska bidra till att de transportpolitiska målen inklusive klimatmålen nås.

Länstransportplanen anger den strategiska inriktningen för länets transportinfrastruktur för kommande tolvårsperiod. Länstransportplanen är också ett medel för att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin för Västmanlands län. För att få

kraft i infrastrukturarbetet har en egen vision för länstransportplanen formulerats: Ett hållbart transportsystem för ett livskraftig Västmanland. För att uppnå visionen har fyra målområden identifierats:

- Ett hållbart och säkert transportsystem
- En tillgänglig studie- och arbetsmarknad
- Ett väl fungerande transportsystem för människor och gods
- En positiv regional tillväxt och ökat bostadsbyggande

Länstransportplanen omfattar främst investeringar i det regionala vägnätet. I det regionala vägnätet ingår samtliga statliga vägar i Västmanlands län förutom de nationella stamvägarna E18, E20, riksväg 56 och riksväg 70. Dessa ingår i det nationella stamvägnätet varför investeringar för dessa i stället görs via den nationella planen.

#### ***Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering***

Den fastställda ramen för länstransportplanen är 990 miljoner kronor jämfört med den preliminära ramen som var 992 miljoner kronor. Anledningen till att planramen har justerats beror på att det faktiska utfallet för 2021 inte överensstämde med prognosen i juli 2021 samt att de totala nivåerna för åren 2022–2024 i regleringsbrev och budgetpropositionen 2021 inte överensstämde med de preliminära nivåer som fanns i juli 2021. Justeringen av rammarna innebär en minskning för Västmanlands län med två miljoner kronor vilket har medfört en minskning av potten för planeringsutrymme med två miljoner kronor.

Region Västmanland ansvarar för prioriteringen av vilka åtgärder som ska genomföras för de statliga medel som länstransportplanen tilldelats. Medlen är statliga medel som tillförs Trafikverket. Trafikverket ansvarar för planering och genomförandet av åtgärderna som beslutas i länstransportplanen.

Länets kommuner kan söka statlig medfinansiering via länstransportplanen för åtgärder på det kommunala vägnätet. Detta kan innefatta åtgärder i kollektivtrafik-anläggningar som i sin tur kan medföra behov av finansiering av åtgärder som ligger inom ramen för kollektivtrafikmyndighetens ansvar.

#### ***Hållbarhet***

##### ***Miljöperspektiv***

En väl utbyggd infrastruktur för gång-, cykel- och kollektivtrafik ökar förutsättningar för att fler invånare ska välja hållbara transportsätt och på så sätt ge positiva konsekvenser för miljön och klimatet. Åtgärder som innebär byggnationer ger dock alltid negativa konsekvenser under själva byggskedet, exempelvis via transporter av byggmaterial.

##### ***Mänskliga rättigheter - prövning av barnens bästa***

Många av åtgärderna kommer att leda till förbättrade möjligheter att resa med gång-, cykel- och kollektivtrafik i Västmanland. Detta påverkar trafiksäkerheten positivt för länets unga trafikanter. En väl utbyggd och fungerande infrastruktur är en förutsättning för barns och ungdomars möjlighet att ta sig till och från skola och fritidssysselsättningar.

I planeringsprocessen av en åtgärd tas barns behov i beaktande och i de fall där barn blir direkt berörda förs dialoger med barn. Detta sker oftast med skolan som en mötesplats där pedagoger är en naturlig länk i processen.

### ***Invånarperspektiv***

Infrastrukturen ska svara mot de behov som finns för både invånare, offentlig sektor och näringsliv. För att infrastrukturen ska uppfylla sin funktion för en regional tillväxt och vara tillgänglig för alla krävs det åtgärder för att rätta till brister i transport-systemet. Utifrån ett stråktänk och hela-resan-perspektiv behöver åtgärder genom-föras samlat för att ge effekt. Det innebär att brister identifieras inom både statlig och kommunal infrastruktur. Åtgärderna ska prioriteras efter var medlen får störst positiv effekt.

I planprocessen inför genomförande av åtgärder sker lagstadgade samråd där berörda intressenter och invånare har möjlighet att föra fram sina åsikter.

### ***Uppföljning***

Åtgärder som genomförs inom ramen för länstransportplanen följs upp årligen genom en rapport från Trafikverket. Ett kontinuerligt arbete pågår för att hantera nya underlag, nya förutsättningar och uppkomna brister. Aktuella infrastrukturfrågor informeras om löpande till regionstyrelsen och strategisk regional beredning. Regionstyrelsen beslutar också årligen om Genomförandeplanen som redovisar kommande investeringar i den regionala infrastrukturen.

### **Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut**

1. Regionfullmäktige fastställer länstransportplan för regional transportinfrastruktur i Västmanlands län 2022–2033.

### ***Protokollsanteckning***

Bilaga 4

Ingvar Jonsson (SD) lämnar protokollsanteckning enligt bilaga.

## **§ 209 Avveckling av Region Västmanlands forskningsfond**

RV220548

### ***Sammanfattning***

Forskningsfonden föreslås avvecklas vid bokslutet 2022. Del av kapitalet ges som gåva till Stiftelsen Inventum i syfte att fortsatt stötta forskning och innovationer långsiktigt.

### ***Beskrivning av ärendet***

I landstingsplan 2011-2013 avsattes medel för att inrätta en forskningsfond. Enligt beslutet avsattes 10 miljoner kronor (mnkr) årligen till fonden under förutsättning att landstingets resultat översteg det för året beslutade resultatet med minst 10 mnkr. Medlen är en öronmärkt del av regionens egna kapital, det vill säga det är inte en fond i dess egentliga bemärkelse. Konstruktionen innebär att eventuella utdelningar måste tas upp som en kostnad i regionen, via regionstyrelsens anslag. Ursprungstanken var att en utdelning motsvarande 10% av fondens värde årligen skulle fördelas till lämpliga forskningsprojekt. Fonden delade också ut medel under ett antal år, men utdelningarna har behövt prioriteras mot andra behov i regionens budget, vilket innebär att utdelningen varierat och de senaste åren har utdelningen inte

genomförts då den prioriterades bort inom ramen för det övergripande arbetet mot ekonomi i balans. Ingen utdelning har därmed skett för 2021.

Vid bildandet kopplades ett forskningsråd till forskningsfonden, vars uppgift bland annat var att utse ordförande i bedömningsgruppen för FoU-bidrag, som tillika var bedömningsgrupp för de medel som utdelas ur forskningsfonden. Landstingsstyrelsens arbetsutskott beslutade om utdelning ur fonden, utifrån förslag från forskningsrådet. Setup och struktur av forskningsrådet blev mindre bra då icke forskande personer skulle granska och fastställa granskningsgruppens (CKF) förslag och det beslutades att avskaffa forskningsrådet.

De fonderade medlen har vuxit kraftigt i takt med att regionens resultat varit bättre än budgeterat. Efter att fullmäktige fastställt bokslutet för 2021 har inget ianspråktagits för utdelningar och fonden uppgick till 90 mnkr. Ingen särskild ränta/avkastning har tillförts de fonderade medlen.

I handlingarna från forskningsfondens bildande anges att forskningsrådet under det fjärde verksamhetsåret (2014) ska följa upp och utvärdera forskningsfonden och forskningsrådets verksamhet. Uppföljning och utvärdering ska ligga till grund för regionstyrelsens ställningstagande till den fortsatta verksamheten. Någon uppföljning eller utvärdering har inte genomförts eftersom forskningsrådet avskaffades och regionkontoret fick i sin förvaltningsplan för 2021-2023 i uppdrag att genomföra utvärderingen.

Det kan konstateras att syftet med forskningsfonden inte har gått att uppfylla på senare år (indraget bidrag) och att fondens förmögenhet vuxit väsentligt mycket mer än vad som förutsågs vid bildandet av fonden. Det innebär att det inte är möjligt att dela ut medel enligt ursprungstanken. Det faktum att utdelningarna belastar regionstyrelsens anslag medför en problematik, då det varje år blir en budgetprioritering. Utdelningen skulle årligen uppgå till ca 8-9 mnkr givet storleken på de fonderade medlen. En sådan kostnad ryms inte i regionens budget. Därför föreslås en avveckling av forskningsfonden och att de fonderade medlen inom ramen för regionens egna kapital frigörs dvs medel öronmärks inte specifikt för forskningsändamål. Finansiering föreslås ska ske med pengar från regionstyrelsens anslag.

Med hänvisning till det beslut som togs av Landstingsfullmäktige 2016-02-17 § 9 om inrättande av forsknings- och innovationsstiftelse LTV 160078, föreslås att ge en gåva till stiftelsen (Stiftelsen Inventum) om 25 mnkr i samband med att forskningsfonden avyttras. En gåva ökar möjligheten till att en stabil utdelning från placerade medel om ca 1 mnkr årligen utifrån fondernas avkastning. På så vis kan stiftelsens syfte infrias med att stärka forskning och innovationer inom områden som följer av regionens ansvar i Västmanlands län.

Förslag om nysatsning på Stiftelsen Inventum redovisas i separat ärende (RV220549).

#### ***Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering***

Det finns inga juridiska konsekvenser kopplade till beslutet om avveckling av forskningsfonden. Fondering av medel till fonden är beslutad av regionfullmäktige (Regionplan 2011-2013) och medel för utdelning har tidigare reserverats i anslaget till regionstyrelsens förfogande.

Beslutet har inga direkta ekonomiska konsekvenser då forskningsfonden inte delat ut medel på flera år. Avvecklingen innebär en omdisponering av regionens egna kapital och påverkar inte resultaträkningen. En gåva till Inventum innebär en kostnad det år som gåvan ges.

**Hållbarhet**

*Miljöperspektiv*

Ärendet bedöms inte få några särskilda miljökonsekvenser.

*Mänskliga rättigheter – prövning av barnens bästa*

Ärendet bedöms inte få några konsekvenser för barn.

**Invånarperspektiv**

Ärendet bedöms inte få några konsekvenser för länets invånare.

**Uppföljning**

Ingen särskild uppföljning är planerad/behövs för ärendet.

**I ärendet yrkar**

Tomas Högström (M) yrkar avslag på beredningens förslag. Yrkandet stöds av Malin Gabrielsson (KD) samt Ingvar Jonsson och Louise Eriksson, båda (SD).

Hans Jansson (V) yrkar återremiss med motiveringen att en översyn av helheten avseende forskning och innovation behövs. Yrkandet stöds av Ingvar Jonsson (SD) och Lina Eriksson (L).

**Beslutsgång**

Ordföranden ställer yrkandet om återremiss mot att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde och finner att styrelsen beslutar att återremittera ärendet.

**Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut**

1. Ärendet återremitteras med motiveringen att en översyn av helheten avseende forskning och innovation behövs.

**§ 210 Utveckling av Stiftelsen Inventum**

RV220549

**Sammanfattning**

Stiftelsen Inventum föreslås utvecklas genom att regionen ger en engångsgåva på 25 miljoner kronor till stiftelsen. Medel tas från forskningsfonden i samband med en avveckling av denna.

**Beskrivning av ärendet**

Beslut fattades av landstingsfullmäktige 2016-02-17 (LTV 160078 §9) att inrätta en forsknings- och innovationsstiftelse med en initial insättning och engångstillskott till stiftelsen på 5 miljoner kronor. Stiftelsens syfte var att stärka forskning och innovationer inom områden som följer av regionens ansvar i Västmanlands län.

Genom kapitaltillväxt och ytterligare donationer var målsättningen att stiftelsen på sikt skulle kunna växa och därmed uppfylla sitt ändamål uthålligt. Kapitalet

placerades i fonder i linje med den av styrelsen beslutade finanspolicyn för att säkerställa en betryggande tillväxt.

Efter att stiftelsen bildades har stiftelsen bland annat ansökt om varumärkesskydd, ändrat namn till stiftelsen Inventum, införskaffat en licens för ett insamlingssystem och slutligt ansökt och fått 90-konto. Stiftelsen har försökt att öka sin digitala närvaro inom sociala medier genom hemsida, Facebook och LinkedIn i syfte att öka stiftelsens kännedom och på så vis möjliggöra framtida donationer. Pandemin har försvårat uppsökande verksamhet/marknadsföring, men vissa kontakter har tagits med begravningsbyråer och olika pensionärsorganisationer, rotary och andra intresseorganisationer.

Trots ovanstående åtgärder har donationerna varit blygsamma.

Sammanfattningsvis kan konstateras att grundkapitalets avkastning och inkomna donationer inte räckt till att täcka stiftelsens kostnader och utdelning av bidrag. Därmed har den ursprungliga målsättningen att långsiktigt kunna dela ut bidrag i syfte att stärka forskning och innovationer inte kunnat göras i önskad grad.

### ***Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering***

Förslaget till beslut är att regionen lämnar en gåva på 25 miljoner kronor, vilken baseras på att stiftelsen årligen ska kunna dela ut medel på ca 1 miljon kronor. Det förutsätter i sin tur en viss förväntad avkastning på de placerade medlen (försiktiga antaganden har gjorts baserat på historisk avkastning) och en översyn av stiftelsens kostnadsmassa. Därmed ökar möjligheten att långsiktigt kunna uppfylla stiftelsens ändamål med årliga utdelningar som syftar till att stärka forskning och innovationer inom områden som följer av regionens ansvar i Västmanlands län. Årliga utdelningar bedöms vara viktigt för att ge stiftelsen mer tid att bygga sitt eget varumärke som i förlängningen kan öka donationsviljan och ge stiftelsens styrelse ytterligare tid att arbeta fram lösningar för att främja stiftelsens syfte.

Regionen föreslås finansiera gåvan genom att medlen tas från forskningsfonden i samband med att man beslutar att avveckla forskningsfonden (separat ärende).

Det finns inga juridiska konsekvenser kopplade till beslutet att regionen ger en gåva till stiftelsen. Stiftelsen bokar gåvan som en intäkt i resultaträkningen och regionen bokför det på ett kostnadskonto som en lämnad gåva. Kostnaden påverkar regionens resultat för 2022.

### ***Hållbarhet***

#### ***Miljöperspektiv***

Ärendet bedöms inte få några särskilda miljökonsekvenser.

#### ***Mänskliga rättigheter – prövning av barnens bästa***

Ärendet bedöms inte få några konsekvenser för barn.

#### ***Invånarperspektiv***

Detta ärende bedöms vara långsiktigt positivt för länets invånare då Inventum får större möjligheter att dela ut medel till forskning och innovationer som i sin tur kan leda till förbättrad vård och hälsa för Västmanlänningarna.

### ***Uppföljning***

Uppföljning sker inom ramen för regionens ordinarie uppföljning, exempelvis genom att stiftelsens årsredovisning årligen anmäls till regionfullmäktige.

### ***I ärendet yrkar***

Tomas Högström (M) yrkar avslag på beredningens förslag. Yrkandet stöds av Malin Gabrielsson (KD) samt Ingvar Jonsson och Louise Eriksson, båda (SD).

Hans Jansson (V) yrkar återremiss med motiveringen att en översyn av helheten avseende forskning och innovation behövs. Yrkandet stöds av Ingvar Jonsson (SD) och Lina Eriksson (L).

### ***Beslutsgång***

Ordföranden ställer yrkandet om återremiss mot att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde och finner att styrelsen beslutar att återremittera ärendet.

### ***Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut***

1. Ärendet återremitteras med motiveringen att en översyn av helheten avseende forskning och innovation behövs.

## **§ 211 Avveckling av Salbergafonden**

RV220572

### ***Beskrivning av ärendet***

Salbergafonden bildades 1968 efter att förvaltningsutskottet föreslagit att särskilda avskrivningsmedel från Salberga sjukhus (1,3 mkr) och Salbohedskolan (88 000 kronor) skulle tillgodoföras finansförvaltningen såsom kapitalinkomst med totalt 1,4 mkr. Utskottet föreslog att dessa medel avsattes till särskilda investeringsfonder för Salberga sjukhus respektive Salbohedskolan att disponeras enligt beslut i varje särskilt fall. Salbergafonden innehåller medel som över tid avsatts från intäkter av såld vård inom tidigare Omsorgsförvaltningen och senare Rättsspsykiatri. Avsättningarna benämns Salbergafonden och genom åren har det bokförda värdet/avsättningarna ackumulerats till 12,9 mkr (2021-12-31). För åren 2016-2018 har delar av fonden ianspråktagits, i huvudsak för skötarutbildningar (LS 2016-02-24, §56). Fondens kapital utökas genom att det från år 2018 fonderas 200 kr per såld vård dag för utomlänspatienter. Vid tio sålda platser fonderas 730 tkr på ett år. Fondens kapital har inte haft någon avkastning från finansförvaltningen.

En utredning av fonden, dess historik och ändamålsenligheten har genomförts och förslaget efter denna utredning är att fonden läggs ner. Fonden är ingen fond i dess egentliga mening, utan en öronmärkning av delar av regionens egna kapital. Det innebär att delar av det egna kapitalet binds för fondens ändamål och därmed begränsas av fondens otidsenliga regler/ändamål. Eftersom medlen är en del av regionens egna kapital så belastas regionens resultat (regionstyrelsens anslag) när medel ska ianspråktagas från fonden.

### ***Verksamhetsmässiga/ekonomiska/juridiska konsekvenser och finansiering***

Om fonden tas bort öronmärks inte delar av det egna kapitalet för fondens ändamål och därmed försvinner möjligheten för Rättsspsykiatriverksamheten att söka medel för exempelvis utbildningar. Nyttjandet av fonden är begränsat (skedde senast 2018).

För verksamheten finns framöver i stället möjlighet att finansiera utbildningar med mera via ordinarie driftbudget, såsom för övriga verksamheter inom regionen. De medel som i dagsläget fonderas blir också tillgängliga för verksamheten att disponera.

Om fonden tas bort minskar administrationen inom ekonomi, verksamhet och politik. Det finns heller inga andra verksamheter i regionen som har motsvarande lösning/konstruktion. För att verksamheten ska få tillgodogöra sig de medel som fonderats sedan 2018 har en tillfällig budgetpost reserverats i regionstyrelsens anslag som får nyttjas för motsvarande ändamål som gällt för Salberga fonden.

Det finns inga juridiska konsekvenser kopplade till beslutet om avveckling. Fondering av medel till Salbergafonden är beslutat av regionstyrelsen (förvaltningsplan PPHV 2018-2020) och beslut om att inrätta Salbergafonden togs ursprungligen av landstingsfullmäktige 1968.

### **Hållbarhet**

#### *Miljöperspektiv*

Ärendet bedöms inte få några särskilda miljökonsekvenser.

#### *Mänskliga rättigheter – prövning av barnens bästa*

Ärendet bedöms inte få några konsekvenser för barn.

#### *Invånarperspektiv*

Ärendet bedöms inte få några konsekvenser för länets invånare.

### **Uppföljning**

Ingen särskild uppföljning är planerad/behövs för ärendet.

### **I ärendet yrkar**

Tomas Högström (M) yrkar avslag på beredningens förslag. Yrkandet stöds av Malin Gabrielsson (KD) samt Ingvar Jonsson och Louise Eriksson, båda (SD).

Hans Jansson (V) yrkar återremiss med motiveringen att en översyn av helheten avseende forskning och innovation behövs. Yrkandet stöds av Ingvar Jonsson (SD) och Lina Eriksson (L).

### **Beslutsgång**

Ordföranden ställer yrkandet om återremiss mot att ärendet ska avgöras vid dagens sammanträde och finner att styrelsen beslutar att återremittera ärendet.

### **Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut**

1. Ärendet återremitteras med motiveringen att en översyn av helheten avseende forskning och innovation behövs.

**§ 212 Motion angående att Region Västmanland går in som delägare i flygplatsbolaget som driver Västerås flygplats**

RV210287

Tomas Högrström (M) och Malin Gabrielsson (KD) föreslår i en motion inkommen 2021-03-10 att Region Västmanland erbjuder Västerås stad att regionen blir delägare i flygplatsen.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2021-04-20 § 31 c).

Anmäls att beredningstiden för motionen vid fullmäktiges behandling har överstigit ett år.

*Regionstyrelsens yttrande*

Regionen blev under början av 2022 hälftenägare i flygplatsbolaget (RF 2022-02-15, § 12) efter en lång dialog med den andra ägaren Västerås stad avseende formerna för ägandet och flygplatsbolagets fortsatta utveckling för ett livskraftigt Västmanland.

**Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut**

1. Motionen bifalls.

**§ 213 Motion om budget och kostnadskontroll**

RV211056

Tomas Högrström (M) och Malin Gabrielsson (KD) föreslår i en motion inkommen 2021-10-01 att Region Västmanland inleder arbetet med att nå balans för Hälso- och sjukvårdsförvaltningens budget kontra bokslut enligt vad som redovisas i motionen.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2021-10-19 § 116 e).

*Regionstyrelsens yttrande*

Ekonomisk balans inom hälso- och sjukvården är en förutsättning för att regionen långsiktigt ska ha en fortsatt god ekonomisk hushållning och därmed kunna erbjuda en fortsatt god vård till Västmanlänningarna. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har haft i uppdrag (RS 2020-09-29, §235) att inför arbetet med förvaltningsplan 2022 - 2024 återkomma med en uppdaterad bedömning kring möjligheterna att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering. Pandemin har gjort att möjligheterna att arbeta med dessa frågor varit begränsad. Det har dessutom konstaterats att det är ett långsiktigt mer omfattande arbete att nå balans då det underliggande under-skottet ökar trots att kostnadsläge och kostnadsutveckling relativt branschen är gott. Men branschens underliggande höga kostnadstryck (demografi, teknologisk utveckling, ambitionshöjning) väcker behovet av åtgärder med långsiktig påverkan.

Förvaltningen fick därför i uppdrag av Regionstyrelsen i samband med beslut om förvaltningsplan 2022-2024 (RS 2021-10-26, § 227) att göra ett större arbete kopplat till uppdraget om balans mellan verksamhet och finansiering och återkomma i samband med delår 1 2022 med en uppdaterad och fördjupad analys, förslag till åtgärder och handlingsplan. Med ovan som utgångspunkt har Hälso- och sjukvårdsförvaltningen anlitat en extern konsult, Sirona, för att stödja i utvecklingen av en realiserbar, uppföljningsbar, anpassningsbar och hållbar plan för att på kort och lång sikt

reducera det förväntade kostnadsgapet. En implementering av planen ska även på längre sikt leda till att hälso- och sjukvården når en ekonomi i balans. Resultatet av Sironas arbete har sammanställts i en rapport som redovisats för regionstyrelsen 2022-05-31 § 153.

Konsultuppdraget har utgått från analys av nuvarande och kommande vårdbehov för befolkningen i Västmanland och hur detta ska tillgodoses på mest effektiva och ändamålsenliga sätt inom de finansiella ramar som finns. Utgångspunkten för uppdraget har också varit att beskriva möjligheten att nå långsiktig balans mellan verksamhet, bemanning och finansiering, samtidigt som en god tillgänglighet till vård, ett gott patientomhändertagande och god kvalitet i medicinska resultat upprätthålls.

I rapporten konstateras att det behövs en omställning av hälso- och sjukvården med nya digitala lösningar, nya arbetssätt och ökad produktivitet i syfte att dämpa kostnadsökningstakten. Förslag till potentialer för att bryta kostnadsökningen presenteras genom tre scenarier. Samtliga identifierade potentialer inom alla tre scenarier behöver genomföras för att utan ytterligare intäktsförstärkning fullt ut nå en ekonomisk balans inom hälso- och sjukvården på lång sikt. Förslag till åtgärder syftar till att skapa ökad produktivitet – mer vård för varje skattekrona – och innefattar effektiviseringar, rationaliseringar, kostnadsminskningar, introduktion av nya arbetssätt, digitalisering och även strukturella åtgärder.

Regionstyrelsen beslutade 2022-06-15 § 174 att föreslagna åtgärder ska beredas politiskt med ambitionen att i lämpliga delar arbeta in förslagen i förvaltningsplan 2023-2025 i syfte att på sikt uppnå balans mellan verksamhet och finansiering inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Formerna för arbetet konkretiseras ytterligare under hösten. Regionstyrelsen ska kvartalsvis få uppdaterade uppföljningar om hur arbetet fortskrider och vilka mål som uppnåtts.

#### ***I ärendet yrkar***

Tomas Högström (M) yrkar bifall till motionen.

#### ***Beslutsgång***

Ordföranden ställer Tomas Högströms yrkande mot beredningens förslag och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

#### **Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut**

1. Motionen anses besvarad.

#### ***Reservation***

Tomas Högström, Jenny Landernäs och Håkan Freij, alla (M), samt Malin Gabrielsson (KD) reserverar sig till förmån för Tomas Högströms yrkande.

### **§ 214 Motion om hälso- och sjukvårdens ekonomiska svårigheter**

RV211053

Hans Jansson, Johanna Ritvadotter, Fredrik Stockhaus och Heidi Maria Wallinder, alla (V), föreslår i en motion inkommen 2021-09-30 att det snarast startar ett arbete vad gäller Hälso- och sjukvårdsförvaltningens ekonomi, att detta arbete innefattar att EIB (Ekonomi i balans) ersätts med nya realistiska inriktningsmål för Hälso- och

sjukvårdsförvaltningen samt att arbetet sker tvärpolitiskt.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2021-10-19 § 116 c).

*Regionstyrelsens yttrande*

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen fick i oktober 2021 av regionstyrelsen i uppdrag att göra en fördjupad analys samt ta fram förslag på åtgärder och handlingsplan för att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering.

I maj 2022 presenterades en rapport för styrelsen framtagen av konsultföretaget Sirona "Utredning av långsiktig budget i balans för Hälso- och sjukvården". Styrelsen beslutade att "Föreslagna åtgärder skall beredas politiskt med ambitionen att med lämpliga delar arbeta in förslagen i förvaltningsplan 2023 - 2025 i syfte att på sikt uppnå balans mellan verksamhet och finansiering inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen".

*I ärendet yrkar*

Hans Jansson (V) yrkar bifall till motionen.

*Beslutsgång*

Ordföranden ställer Hans Janssons yrkande mot beredningens förslag och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

**Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut**

1. Motionen anses besvarad.

*Reservation*

Hans Jansson (V) reserverar sig till förmån för sitt yrkande.

**§ 215 Motion om etableringsersättning vid nyetablering av vårdcentral**

RV211072

Mikael Andersson Elfgren (M) föreslår i en motion inkommen 2021-10-05 att Region Västmanland snarast tar fram och implementerar en modell för etableringsersättning vid nyetablering av vårdcentral.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2021-10-19 § 116 g).

*Regionstyrelsens yttrande*

**Bakgrund**

Vårdcentralsuppdraget i Västmanland kräver stora investeringar i både lokaler och personal. De som först listar sig på en ny vårdcentral är ofta patienter med stort vårdbehov, övriga listas vanligtvis vid nyinflytt till vårdcentralens geografiska område. Kostnaderna blir därför ofta högre för nya vårdcentraler jämfört med de som funnits en längre tid. Bemanning och rekrytering är utmanande för vårdcentraler– och fler aktörer som konkurrerar om personalen riskerar negativa konsekvenser för invånarna.

### ***Nuläge***

I de flesta kommuner i länet är befolkningen för liten för fler etableringar av vårdcentraler med nuvarande system, då de kräver en viss mängd patienter för att kunna fungera med rätt kompetens och ekonomiska underlag. I nuläget har små vårdcentraler stora utmaningar för att kunna leva upp till kraven i primärvårdprogrammet och kunna erbjuda det utbud som uppdraget kräver.

I Västerås tätort finns fler listade på befintliga vårdcentraler, i genomsnitt 12 350 att jämföra med rikets snitt på 8 500, vilket kan innebära utrymme för fler vårdcentraler. Byggandet av bostäder kan också påverka tillgången till vårdcentraler eller filialer. I Region Västmanland finns inget listningstak för vårdcentraler, vilket innebär att de kan växa ur sina lokaler och behöva bygga om eller flytta för att möta de listade patienternas behov. Tidigare har regionen beslutat om att Vårdval primärvård kan ge ersättning till en vårdcentral som väljer att etablera en filial. Detta kan även vara ett sätt att möjliggöra en mer succesiv uppbyggnad av nya vårdcentraler genom att skapa ett utbud nära invånarna där de väljer att lista sig om filialen utvecklas till en fullskalig vårdcentral.

### ***Omvärldsbevakning***

I Region Sörmland erhåller godkända vårdcentraler som ska etablera sig ett startbidrag motsvarande 300 000 kronor i månaden under max ett år. Andra ersättningar så som list-, socioekonomisk- eller vårdtyngdsersättning utbetalas inte. Det är dock möjligt att välja ersättning för listning i stället för startbidraget.

I Region Dalarna får vårdgivare som godkänns och etablerar vårdcentral där ett nystartbidrag motsvarande 300 000 kronor i månaden under max tre månader. Region Dalarna har i nuläget inte vid något tillfälle betalt ut etableringsersättning till vårdcentral enligt denna modell.

### ***Analys***

En tillfällig etableringsersättning i nivå med vad regioner som har denna modell erbjuder, skulle troligen inte vara ett tillräckligt incitament för en ny leverantör att ansöka om avtal för att driva vårdcentral i regionen, kostnaderna för att kunna utföra alla delar i primärvårdsprogrammet är för höga.

Hållbarhet och nära vård är prioriterade områden i Region Västmanland. Regionen behöver hitta lösningar för att säkerställa tillgången till vård närmare invånarna, även på mindre orter ute i länet-vårdcentraler som bidrar till trygghet och kontinuitet. Geografi och demografi är två faktorer som spelar stor roll för vårdcentralernas förutsättningar. Förutsättningar som bör spela roll för deras ersättning, vilket nu genomlysas i översynen av Primärvårdsprogrammet – bland annat hur fördelningsnyckeln kan användas.

Etableringsersättning förenklar för nya vårdcentraler i uppstartsfasen. Det finns dock en risk att vårdcentralen inte kan fortsätta med verksamheten efter att perioden med etableringsersättning upphör. Det är också sannolikt att möjligheterna ser olika ut till en etablering över längre tid beroende på var i länet vårdcentralen ligger.

***I ärendet yrkar***

Tomas Högström (M) yrkar bifall till motionen.

***Beslutsgång***

Ordföranden ställer Tomas Högströms yrkande mot beredningens förslag och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

**Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut**

1. Motionen anses besvarad.

***Reservation***

Tomas Högström, Jenny Landernäs och Håkan Freijd, alla (M), samt Malin Gabrielsson (KD) reserverar sig till förmån för Tomas Högströms yrkande.

**§ 216 Motion om idéburet företagande inom Region Västmanland**

*RV211054*

Hans Jansson, Pratima Åslund, Fredrik Stockhaus och Heidi-Maria Wallinder, alla (V), föreslår i en motion inkommen 2021-09-30 att det snarast uppdras till regiondirektören att initiera en översyn för att hitta lämpliga verksamheter för denna typ av företag, samt att resultatet snarast redovisas för att kunna genomföra upphandlingar inom regionen.

Fullmäktiges presidium har överlämnat motionen till regionstyrelsen för yttrande, RF 2021-10-19 d).

***Regionstyrelsens yttrande***

Den 10 mars 2022 överlämnade regeringen en proposition (2021/22:135 Idéburen välfärd) till riksdagen. Utgångspunkterna för de i propositionen föreslagna lagförändringarna var att öka möjligheterna för idéburna organisationer att tillhandahålla offentligt finansierade välfärdstjänster.

I propositionen föreslogs att en ny lag skulle införas som skulle innebära att idéburna organisationer som bedriver offentligt finansierad välfärdsverksamhet skulle kunna registrera sig i ett särskilt register och att registreringen skulle vara frivillig.

I propositionen föreslogs också att upphandlande myndigheter skulle ges möjlighet att reservera rätten att delta i upphandlingar av vissa välfärdstjänster till idéburna organisationer, vars allmännyttiga syfte bidrar till att uppfylla ändamålet med den tjänst som upphandlas.

Propositionen innehöll också förslag om att en bestämmelse skulle införas i lagen (2008:962) om valfrihetssystem som skulle göra det möjligt för upphandlande myndigheter att reservera rätten att få delta i ett valfrihetssystem till idéburna organisationer.

Riksdagen beslutade den 2 juni om:

- En ny lag avseende registrering av idéburna organisationer.
- Förändringar i lagen (2008:962) om valfrihetssystem. Förändringen gäller inte för regioners valfrihetssystem inom primärvården.
- Förändringar i lagen (2016:1145) om offentlig upphandling.

Ikraftträdande ska ske 2023-01-01.

Förändringen i lagen om valfrihetssystem (LOV) gör det möjligt för regionen att reservera deltagandet i valfrihetssystem till idéburna organisationer vars allmännyttiga syfte bidrar till att uppnå ändamålet med den tjänst som ska tillhandahållas. Ett kriterium är att den idéburna organisationen inte gör några värdeöverföringar annat än till andra idéburna organisationer eller till forskning.

För lagen om offentlig upphandling (LOU, 19 kap 25a§) specificeras särskilda områden som en upphandlande myndighet får reservera för deltagande i en offentlig upphandling för idéburna organisationer vars allmännyttiga syfte bidrar till att uppnå ändamålet med den tjänst som ska tillhandahållas. Områden som omfattas är bl a hälso- och sjukvårdstjänster, förmedling av vårdpersonal och läkare.

Ansvaret för att anpassa verksamheten till förändrad lagstiftning ligger i det ordinarie linjeansvaret. Arbete med att analysera innebörden av hur förändringarna i ovan redovisade lagstiftningar påverkar regionen är planerad att starta under hösten. I arbetet kommer bl a hållbarhetsfunktionen, Inköp och delar från regional utveckling att delta.

Om det identifieras områden/verksamheter som lämpar sig att reservera för idéburna organisationer behöver dessa arbetas in i ordinarie upphandlingsplan.

Regionstyrelsen anser att det är viktigt att tillvarata den nya lagstiftningens möjligheter att öka möjligheterna för idéburna organisationer att verka inom regionen.

#### ***I ärendet yrkar***

Hans Jansson (V) yrkar bifall till motionen.

#### ***Beslutsgång***

Ordföranden ställer Hans Janssons yrkande mot beredningens förslag och finner att regionstyrelsen beslutar enligt beredningens förslag.

#### **Regionstyrelsens förslag till fullmäktiges beslut**

1. Motionen anses besvarad.

#### ***Reservation***

Hans Jansson (V) och Malin Gabrielsson (KD) reserverar sig till förmån för Hans Janssons yrkande.

Vid protokollet

Christina Ersson, mötessekreterare

Justerat 2022-09-13

Denise Norström  
Ordförande

Hans Jansson  
Justerare

Att justeringen tillkännagivits på regionens anslagstavla  
2022-09-13 intygas:

Christina Ersson